

Několik řádek do slavnostního čísla abych napsal. Rád, rád; jeť na počest dávného přítele. Ale co honem. Začínám uvažovat. A již tu jsou vzpomínky — na dvacet let přátelství — celý roj. A ty na poslední léta mne chytily hned, nejmocněji, s těmi už jdu, vrátím se do našeho zákoutí při pruských hranicích, ku pramenům chudobským, pod skalnatý Bor.

Je mi ten kout teď pro mnohou pěknou chvíli milejší, co tam přítel Sládek po několikere prázdniny pobýval. A také Hvězda na temeni Polických stěn se mně mihla, jak tam se Sládkem opodál bílé kaple se zlatou hvězdou sedíme na pavlači osamělé myslivny vysoko nad rokli a srázem, nad široširými lesy ve prudkém svahu pod námi, jak hledíme do půvabné kotliny broumovské, vroubené horami. A já mám radost, že se všechn ten kraj příteli tak líbí, jak sedí a sedí, i když se nebe zatáhlo hroznou černavou a lesy ztemněly v ohromném jejím stínu. A zůstal, i když se pak rozhučely náhlým vichrem, jenž divoce hnal nízké, černosivé mraky, až se trhaly a třepily o temena skal.

Dole hluk, hvozd pod námi, tmavé jezero u vlnobití, a shora šum lijavého deště a hrom, a hromy třeštivé ozvěny kolem v uličkách zkamenělého města, mezi jeho obrovitými balvany, ve slojích a roklemi. Zmlkli jsme, oba pod jedním plédem, nad velkolepou básní horské bouře a poslouchali až do konce. —

A po letech vidím přítele v hlubokém tichu odlehlého, lázeňského pokojíku. Bylo na Chudobě, když jsem se tam po prvé za ním z nedalekého svého rodiště rozběhl. Prošel jsem cizotou pruského místa, chladnou, tísnicí; ale v tom pokojíku, ježž zacláněl lesnatý svah zrovna před okny se zvedající, pocítil jsem nejživěji, že se tomu českému srdci musí tu stýskat. Seděl nad Burnsem. Tu ne jeden drahokam skotského pěvce zasadil do českého zlata.

A pak v těch končinách, na obou stranách hranic, rostla

„Směska“, na pochůzkách alejí, kolem rybníka z Čermné na Chudobu. A vzpomínám, jak se přítel staral o čermenskou školu, aby její zřízení se urychlilo tam v té pohraničné české víšce, kde přes plot mají Německo, třeba ne Němce, ale německou školu.

A měl bych udat nejnovější Sládkovo opus, také tam vzniklé: „na oslavu Velepstruha Hrona Medhujoviče“ — rhapsodii to o pstruhu vyloveném z Medhuje, jejíž „vlny modrolící zakalili sice pláteníci, ale ač to svrbí kůže, pstruh v nich přece ještě žítí může —“, kterýž pstruh zaslán na Chudobu a přišel „ráno, v hlubokém když spaní pohroužena byla dcera, pán i paní —“ jak pěje rhapsodie o Velepstruhu Hronu Medhujoviči, kterého teď budou chytat páni nakladatelé. —

Také to ještě musím „vejřeuně“ povědět, jak tam u nás měli přítele Sládka rádi, jak rádi na něj vzpomínají. A za ty své krajany z Malé Čermné a z Hronova, za ty tkadlce a sousedy, s nimiž jsi rád jednal, přicházím, milý příteli, a přeju, aby přibývání věku bylo také přibývání klidu. Abys pěkně za větrem „seďal“, ať už žádná starost nikde „nečaká“. A jestliže, milý brachu, jsem to „chuře“ řek', tak s tím do „nístěje“, nebo tím zapal „napšakanou“ fajfku. Ale od srdce bylo. —

Al. Jirásek.